

بسمه تعالی

ادراک چند حسی

هادی ترخوانه

دانشجوی ارشد دانشگاه آزاد زنجان

Hadi.tarkhanehhh@gmail.com

۰۹۳۳۲۰۶۱۲۳۳

چکیده

حواس پنج گانه انسان ابزارهایی هستند که امکان درک پدیده ها، محیط و اتفاق های داخل محیط را برای انسان امکان پذیر میکنند. با توجه به اینکه حس بینایی بر دیگر حواس غالب است معمولاً توجه طراحان بیشتر معطوف به طراحی بصری است در حالیکه عده ای از افراد جامعه، از درک کیفیت های بصری ناتوان اند. از این رو فضاهای ساخته شده امروزی محصول سازوکارهایی هستند که کمتر واجد آرامش، احساس تعلق به مکان، گرمی و صمیمیت و احساس امنیت اند. مخاطب اثر معماری به وسیله قوای حسی خود آن را دریافت و ادراک می کند. داشتن تجربه ای چندحسی که همه راه های ارتباطی انسان با فضا را تحت تأثیر قرار دهد بر کیفیت و غنای فضای خلق شده می افزاید. اما آنچه امروزه در شهرهای معاصر در حال فراموشی است تبدیل معماری از فضای انسانی به فضای بینایی، زیبا و چشم نواز است. معماری که برای انسان و آرامش و تامین نیازهای ادراکی و شناختی او ساخته می شد در حال تبدیل به معماری تبلیغاتی، لذت و مصرف گرایی برای مردم شده است تنها آنچه به چشم زیبا بیاید مورد توجه قرار می گیرد. و این مصرف گرایی هم چون ذات خود عمر کوتاهی برای محصول خود قائل بوده و خیلی سریع محصول کسل کننده و ملال آور می شود. در این مقاله به بررسی ارتباط حواس انسان و محیط پرداخته شده و چگونگی پاسخ دهی به نیازهای حسی انسانی، و استخراج معیارهای ادراک چند حسی، پرسش پژوهش بوده است. در این راستا با روش کیفی و رویکردی تحلیلی - توصیفی و هم چنین مطالعات کتابخانه ای و استخراج نظریه های معماری در این رابطه در نیل به پاسخ این مسئله بوده ایم. نتایج حاصل شده، به عنوان راهکارهایی برای طراحان محیط و معمارانی که همواره به رابطه ی انسان - محیط - معماری و ادراک حسی از محیط حساس اند، راهگشا خواهد بود.

واژه های کلیدی: ادراک، احساس، حواس پنج گانه، معماری